

Fiskālās disciplīnas
padome

Makro fiskālais pārskats

2025. gada 1. ceturksnis

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) publicētajiem datiem, 2025. gada pirmajā ceturksnī iekšzemes kopprodukts (IKP) 2020. gada salīdzināmajās cenās samazinājās par 0,3 % (sezonāli un kalendāri korigēti dati). Pārmaiņas, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, nav vērojamas (izaugsme 0 %). Kopumā jau kopš 2024. gada sākuma tautsaimniecības izaugsmes rādītāji ir negatīvi un tuvu nullei. No izlietojuma perspektīvas 1. ceturksnī IKP pozitīvi ietekmējušas investīcijas – to devums bijis 1,5 procentpunkti (pp), eksports ar devumu 1,2 pp, un valdības patēriņš (+0,7 pp), savukārt mājsaimniecību patēriņa devums bijis negatīvs (-0,2 pp).

IKP pieaugums faktiskajās cenās pirmajā ceturksnī bija 4,5 %, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, bet, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, bijis samazinājums par 2,9 %.

Patēriņa cenu inflācija 1. ceturksnī pieauga straujāk nekā iepriekšējos ceturkšņos un sasniedza 3,4 %, kas ir augstākais rādītājs kopš 2023. gada 3. ceturkšņa. Jau vairākus ceturkšņus būtiskākās inflāciju ietekmējošās komponentes preču segmentā ir pārtikas un dzērienu cenas, tomēr arī pakalpojumu cenas turpina pieaugt.

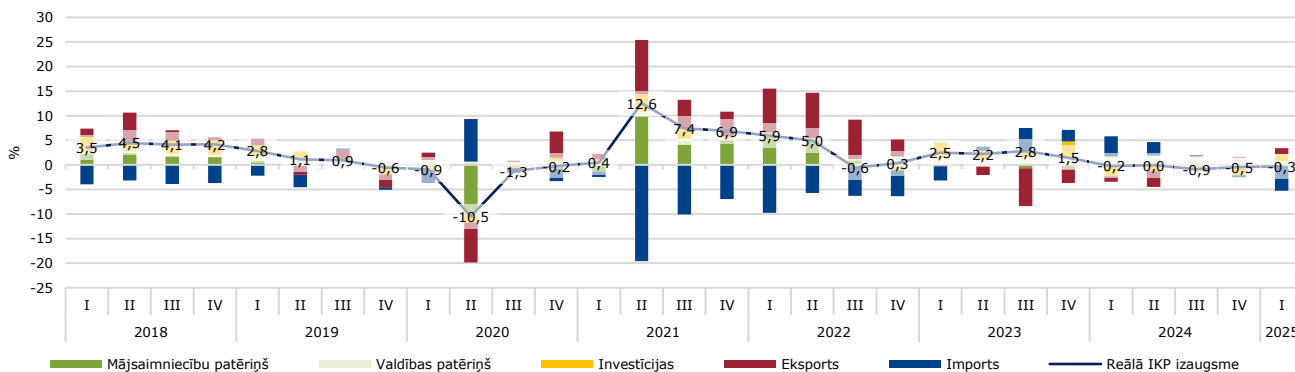
IKP deflators pieaug straujāk nekā patēriņa cenas. Pirmajā ceturksnī tas sasniedza 4,8 %, liecinot par cenu spiedienu, kas skar ekonomikas jomas arī ārpus patēriņa sektora.

Makroekonomiskie rādītāji (sezonāli izlīdzināti)	2024 faktiskie dati				2024	2025 faktiskie dati				2025	Prognoze (09.06. 2025 ¹)					2025 Izpilde /prognoze*
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		2025	2026	2027	2028	2029	
Reālā IKP izaugsme	-0,2%	0,0%	-0,9%	-0,5%	-0,4%	-0,3%	-	-	-	-	1,1%	2,1%	2,2%	2,2%	2,2%	-1,4 pp ↓
Nominālā IKP izaugsme	-0,2%	2,7%	2,8%	2,8%	2,1%	4,5%	-	-	-	-	4,4%	4,7%	4,7%	4,6%	4,7%	0,1 pp ↑
Inflācija (patēriņa cenas)	0,8%	0,8%	1,0%	2,5%	1,3%	3,4%	-	-	-	-	3,5%	2,3%	2,2%	2,2%	2,2%	-0,1 pp ↓
IKP deflators	0,2%	2,7%	3,9%	3,2%	2,6%	4,8%	-	-	-	-	3,3%	2,5%	2,5%	2,4%	2,4%	0,5 pp ↑

Avots: CSP, FDP, FM

*2025. gada FM prognoze salīdzinot ar 1. ceturkšņa faktisko iznākumu: ↑ augstāk par prognozēto procentpunktos; ↓ zemāk par prognozēto procentpunktos; ↑ prognoze izpildās.

Ieguldījums reālā IKP izaugsme (salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu)

Avots CSP (sezonāli korigēti dati)

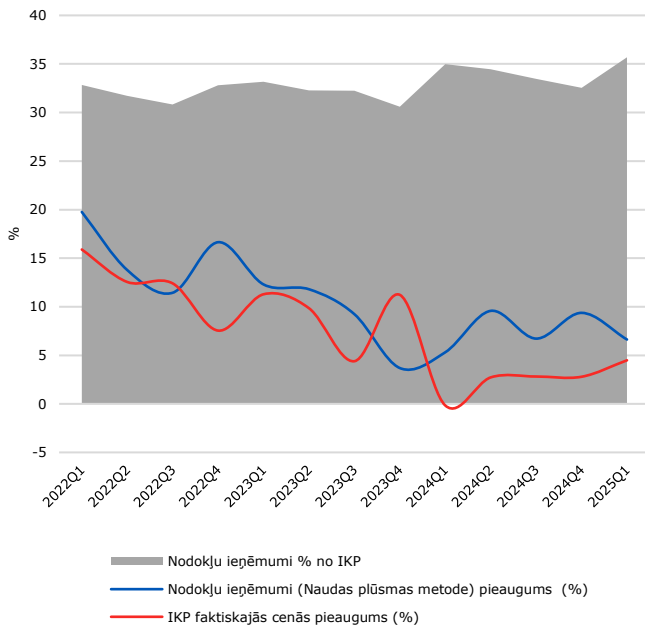
Nodokļu ieņēmumu un IKP dinamika

Neskatoties uz lēnāku izaugsmi, 1. ceturksnī kopbudžeta nodokļu ieņēmumu pieaugums saglabājās spēcīgs, pārsniedzot nominālā IKP pieauguma tempu.

Pamatojoties uz 2025. gada 1. ceturkšņa datiem, kopbudžeta nodokļu ieņēmumi pēc naudas plūsmas metodes veidoja 3,3 miljardus eiro, kas, salīdzinot ar 2024. gada 1. ceturksni, uzrāda pieaugumu par 202,3 miljoniem eiro, jeb 6,6 %. Iekasēto nodokļu pieauguma temps šajā ceturksnī ir nedaudz lēnāks nekā vidēji bija 2024. gadā, tomēr par 1,3 procentpunktiem augstāks nekā 2024. gada pirmajā ceturksnī. Pozitīvs signāls ir tas, ka, lai gan nodokļu iekasēšanas temps bremsējās, nodokļu ieņēmumi joprojām aug straujāk nekā IKP faktiskajās cenās, kas pirmajā ceturksnī pieauga par 4,5 %. Nodokļu ieņēmumu attiecība pret iekšzemes kopproduktu faktiskajās cenās 2025. gada 1. ceturksnī bija 36,8 %, kas ir augstāka nekā vidēji visā iepriekšējā gadā, kad tā bija 33,8 % no IKP.

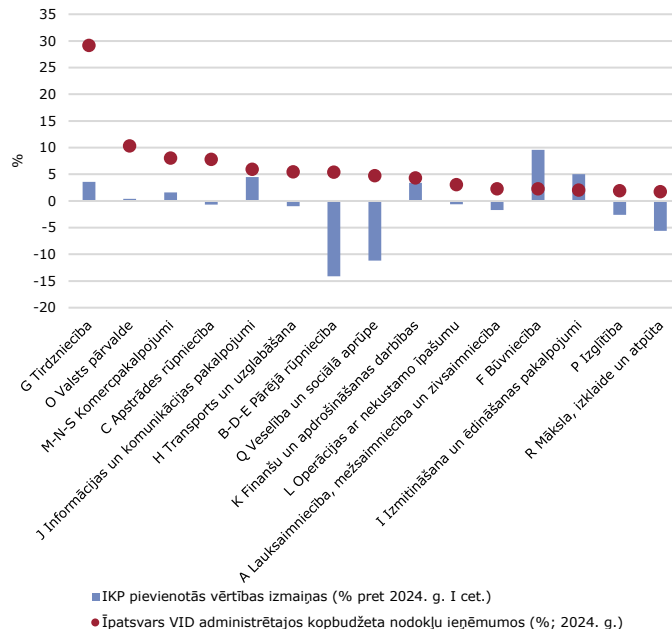
¹ Finanšu ministrijas makroekonomikas prognožu apstiprināšana | Fiskālās disciplīnas padome

Nodokļu ieņēmumu izmaiņu temps (naudas plūsmas metode) un tā attiecība pret IKP un IKP pieauguma tempu faktiskajās cenās (%)

Avots: Valsts kase un CSP

IKP pievienotās vērtības pieaugums % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu pa darbības veidiem un īpatsvars % VID administrētos kopbudžeta ieņēmumos

Avots: VID un CSP

Neraugoties uz kopējo IKP pievienotās vērtības samazinājumu, lielākās nodokļu ieņēmumus veidojošās nozares saglabāja mērenu izaugsmi, tādējādi daļēji kompensējot negatīvās tendences rūpniecībā.

Šī gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn, IKP kopējā pievienotā vērtība samazinājās par 0,9 %, liecina CSP sezonāli izlīdzinātie dati salīdzināmajās cenās. Visstraujākais pievienotās vērtības samazinājums bija pārējā rūpniecībā, kas neietver apstrādes rūpniecību (-14,1 %), savukārt visstraujākais pieaugums vērojams būvniecības nozarē (+9,6 %). Pirmās piecas nozares, kas saskaņā ar VID 2024. gada datiem veido aptuveni 61,2 % VID administrēto kopbudžeta ieņēmumu, 2025. gada pirmajā ceturksnī uzrādīja pievienotās vērtības pieaugumu vidēji par 1,9 %, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

Šo nozaru vidū pievienotās vērtības pieaugums vērojams tirdzniecībā (+3,6 %), informācijas un komunikācijas pakalpojumos (+4,5 %), komercpakalpojumos (+1,6 %) un arī valsts pārvaldē (+0,4 %). Pēc 2024. gada VID datiem šīs nozares veidoja aptuveni 53,4 % VID administrēto kopbudžeta ieņēmumu. Savukārt apstrādes rūpniecības pievienotās vērtības samazinājums bija 0,7 %, un šīs nozares īpatsvars veido 7,8 % no VID administrētajiem kopbudžeta ieņēmumiem.

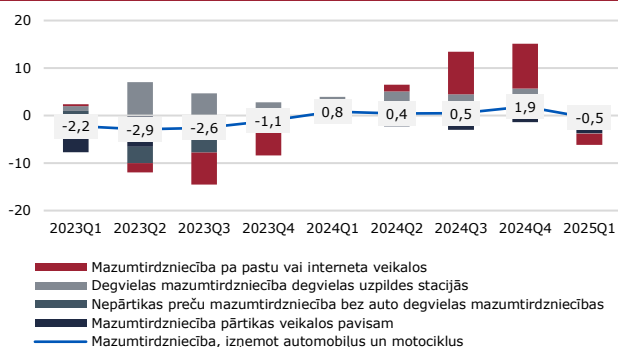
Mazumtirdzniecība, darba samaksa, noguldījumi

Pirmais ceturksnis iezīmē stagnējošu patēriņu – mazumtirdzniecības apgrozījums samazinājās, pārtikas tirdzniecībā turpinājās lejupslīde, savukārt iedzīvotāju pirkatspēju balstīja noturīgs algu kāpums un augoši uzkrājumi, kas liecina par piesardzīgu patēriņa stratēģiju.

CSP sezonāli nekorrigētie dati par mazumtirdzniecības apgrozījumu salīdzināmajās cenās liecina, ka pirmajā ceturksnī kopējais mazumtirdzniecības apgrozījums samazinājās par 0,5 %. Lai gan visā iepriekšējā gadā apgrozījums bija ļoti minimāls, tas nesasniedza negatīvas vērtības. Ņemot vērā inflācijas kāpumu, var novērot, ka patērētāji dod priekšroku līdžekļu taupīšanai. Apgrozījums pārtikas mazumtirdzniecības veikalos samazinājās par 3,7 %. Samazinājuma tendence šajā preču segmentā ir vērojama jau ilgstoši, kas saistās ar pārtikas cenu kāpumu. Nepārtikas preču mazumtirdzniecībā apgrozījums kļuva lēnāks, un pieaugums bijis vien par 1,7 %. Degvielas mazumtirdzniecības apgrozījums minimāli saruka par 0,1 %, un par 2,4 % saruka apgrozījums arī tirdzniecībā pa pastu un interneta veikalos.

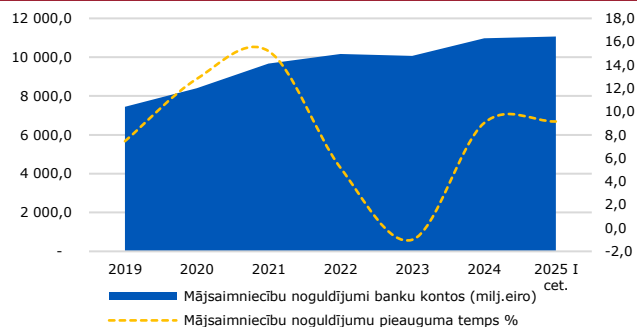
Vidējā bruto darba samaksa 1. ceturksnī pieauga par 8,3 % un sasniedza 1757 eiro. Šajā ceturksnī darba samaksas pieaugums privātajā sektorā pirmo reizi kopš 2023. gada sākuma pārsniedza pieaugumu sabiedriskajā sektorā. Sabiedriskajā sektorā bruto alga pieauga par 5,8 % un sasniedza 1753 eiro, savukārt privātajā sektorā – par 9,4 %, sasniedzot 1766 eiro. Reālā neto darba samaksa, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn, palielinājās par 10,6 %, sasniedzot 1305 eiro, bet neto darba samaksas mediāna bija 1076 eiro. Reālā darba samaksa atspoguļo algu pieaugumu, ņemot vērā inflāciju, savukārt mediāna rāda to algu līmeni, zem kura atrodas puse no visām darba algām valstī.

**Mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums salīdzināmajās cenās
% pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu**

Avots: CSP

Mājsaimniecību noguldījumu dinamika banku kontos

Avots: Latvijas Banka

Mājsaimniecību kopējais noguldījumu apjoms 2025. gadā pieaudzis līdz 11,1 miljardam eiro; noguldījumi pieauga par 9,1 %, salīdzinot ar 2024. gada pirmo ceturksni. Tas liecina, ka iedzīvotāji, kam ir tāda iespēja, vairāk izvēlas veidot uzkrājumus, nevis patērēt, ko apstiprina arī vājais apgrozījums mazumtirdzniecībā un negatīvais mājsaimniecību patēriņa piensums IKP.

Darba tirgus

Pirmajā ceturksnī pieauga bezdarba līmenis un turpinājās ekonomiskās aktivitātes vājināšanās, ko raksturo pieaugošs ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju skaits un lēnāka iedzīvotāju iesaiste darba tirgū. Vienlaikus pastāv risks, ka, ekonomikai atkopjoties, var atkal aktualizēties darbaspēka deficīta izaicinājumi.

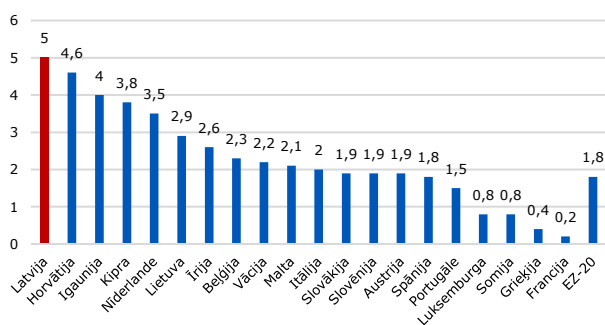
Faktiskais bezdarba līmenis šī gada pirmajā ceturksnī vidēji bija 7,4 %; tas pakāpās par 0,5 procentpunktiem kopš 2024. gada noslēguma, liecina CSP dati. Savukārt NVA reģistrētais bezdarba līmenis bija 5,6 %, jeb par 0,4 procentpunktiem augstāks nekā 2024. gada noslēgumā. Pēc NVA datiem, augstākais reģistrētais bezdarba līmenis bija Latgalē – 11 %, bet pārējos reģionos tas bija aptuveni uz pusi zemāks: Vidzemē – 5,5 %, Kurzemē – 6,1 %, Zemgalē – 5,6 %, bet Rīgas reģionā – viszemākais – 4 %. Ekonomiskās aktivitātes līmenis pirmajā ceturksnī bija 68,3 % – tas ir par 0,3 procentpunktiem augstāks nekā 2024. gada noslēgumā, tomēr zemāks par 2024. gada vidējo līmeni. Skaitliskā izteiksmē ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits bija 937,5 tūkstoši, savukārt ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju skaits sasniedza 436 tūkstošus. Turklāt no 2024. gada trešā ceturkšņa līdz šī gada pirmajam ceturksnim ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits samazinājies straujāk – vidēji par 1,1 %, bet ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju skaits pieaudzis vidēji par 1,4 %.

Inflācija

Pirmajā ceturksnī inflācijas pieaugums virs 2% līmeņa turpināja pieņemt spēcīgāku, to joprojām virzīja pakalpojumu un pārtikas cenu kāpums, īpaši Latvijā, kur pārtikas cenu pieaugums bija straujākais eirozonā, radot papildu finansiālu slogu mazāk aizsargātajām iedzīvotāju grupām.

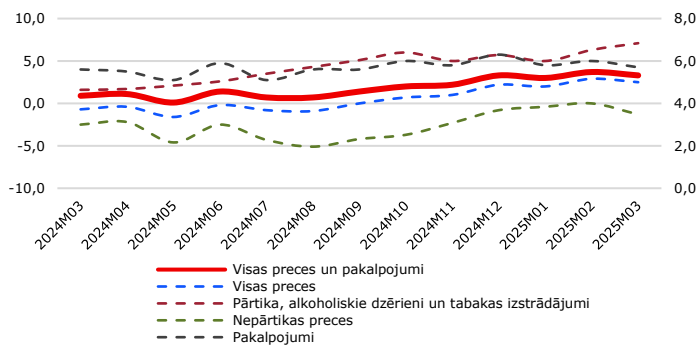
Inflācijas līmenis eirozonā turpināja samazināties, un paralēli šim procesam Eiropas Centrālā banka turpināja samazināt galvenās procentu likmes. Kopš septembra, kad inflācija eirozonā saruka līdz 1,7 %, turpmākajos mēnešos tā nedaudz pieauga – piemēram, šī gada pirmajā ceturksnī eirozonā inflācija bija 2,3 %, bet Latvijā tajā pašā periodā inflācijas līmenis bija 3,4 %, liecina Eurostat dati. Lietuvā šajā periodā inflācija bija tāda pati kā Latvijā – 3,4 %, savukārt Igaunijā tā bija visaugstākā – 4,4 %. Attiecībā uz Latviju CSP dati liecina, ka inflācija 1. ceturksnī bijusi 3,5 %. Pamatinflācija, t.i., inflācija bez enerģijas, pārtikas, alkohola un tabakas cenu pārmaiņām, 2025. gada pirmajā ceturksnī eirozonā sasniedza 2,6 %, Latvijā – 3,5 %, Lietuvā – 3,1 %, bet Igaunijā – 5,2 %.

Pārtikas cenu inflācija eirozonā 2025. gada 1. ceturksnī

Avots: Eurostat

Patēriņa cenu inflācija Latvijā pa mēnešiem

Avots: CSP

Latvijā patēriņa cenu inflācijas pieaugumu pirmajā ceturksnī noteica pārtikas un pakalpojumu cenu kāpuma turpināšanās, kas jau ilgstoši pārsniedz inflācijas kopējo līmeni. Pirmajā ceturksnī pakalpojumu cenas pieauga par 5,8 %, bet preču cenas – par 2,5 %. Eurostat dati par pirmo ceturksni liecina, ka pārtikas segmentā Latvijā cenas pieauga par 5 %, kas bija straujākais pieaugums starp eirozonas valstīm. Eirozonā pārtikas cenu inflācija bija 1,8 %, Igaunijā – 4 %, savukārt Lietuvā – 2,9 %. Patērētāji ir īpaši jutīgi pret pārtikas preču cenu izmaiņām, it īpaši tās patērētāju grupas, kuru ienākumi nav saistīti ar darba samaksu. CSP dati par janvāri, februāri un martu rāda, ka lielākais cenu pieaugums novērots pārtikas produktu grupās: eļļas un taukvielas (+19,7 %), cukurs, ievārījums, medus, šokolāde un saldumi (+6,2 %), zivis un jūras veltes (+6,2 %), kā arī piens, siers, olas (+7,5 %).

Eksports un imports

Pirmajā ceturksnī Latvijas ārējā tirdzniecībā atkal iezīmējās atšķirīgi tempi preču un pakalpojumu eksporta attīstībā – preču eksports atguvās mēreni, savukārt pakalpojumu eksporta izaugsme turpinājās, lai gan lēnāk nekā iepriekšējā ceturksnī.

Pamatojoties uz 2025. gada 1. ceturkšņa datiem, Latvijas ārējās tirdzniecības rādītāji preču segmentā liecina par atšķirīgām tendencēm eksportā un importā. Kopējais preču eksporta apjoms pirmajā ceturksnī pieauga par 3,2 %. Eksporta plūsmas uz ES valstīm bija stabilas (+2,3 %), eksports uz citām valstīm pieauga par 13,2 %, savukārt eksporta samazinājums uz NVS valstīm turpinājās (–16 %). Tajā pašā laikā preču imports pieauga par 9,7 %. Līdzīgi kā eksportā, arī importa dinamika atšķīrās pa reģioniem. Kopējo pieaugumu visvairāk veicināja imports no ES-27 valstīm, kas pieauga par 12,1 %, kā arī imports no pārējām valstīm ārpus ES un NVS (+12,7 %). Savukārt imports no NVS valstīm samazinājās par 42,7 %.

Pamatojoties uz Latvijas Bankas datiem, 2025. gada 1. ceturksnī pakalpojumu eksports pieauga par 9,3 %, kas ir par 3,3 procentpunktiem lēnāks pieauguma temps salīdzinājumā ar 2024. gada beigām. Šo izaugsmi veicināja vairāku nozaru pozitīvs ieguldījums, īpaši izceļami: datorkalpojumi (+3,5 procentpunkti), citi komercpakalpojumi (+3,0 pp), kā arī tūrisma braucieni (+2,7 pp).

↑ Preču eksports	↑ Pakalpojumu eksports	↑ Preču imports	↓ Tirdzniecības balance
+3,2%	+9,3%	+9,7%	-6,9% no IKP

Nozaru attīstība

Pirmajā ceturksnī rūpniecības kopējais apjoms nedaudz saruka, tomēr apstrādes nozarē saglabājās pozitīva dinamika jau otro ceturksni pēc kārtas. Būvniecībā pēc ilgstošas lejupslīdes fiksēts straujā kāpums, bet tūrisma nozare turpina uzrādīt stabilu atlabšanu. Tikmēr kravu pārvadājumos, īpaši dzelzceļā un ostās, lejupslīde saglabājas.

Pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, **rūpniecības produkcijas apjoms** samazinājās par 0,1 %. Laika apstākļu ietekmē samazinājums novērots elektroenerģijas un gāzes apgādē (–6,4 %). Produkcijas apjoms ieguves rūpniecībā audzis vien par 2,4 %, bet apstrādes rūpniecībā pieaugums bijis 1,3 %. Tas nav daudz, tomēr pieaugums novērots jau otro ceturksni pēc kārtas pēc ilgāka samazinājuma perioda.

No 20 novērotajām **apstrādes rūpniecības** apakšnozarēm puse strādāja ar pieaugumu (vidēji +8,2 %), bet otra puse – ar produkcijas apjoma samazinājumu (vidēji –6,8 %).

Sliktākie rezultāti reģistrēti ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošanā (–14,7 %), cita veida ražošanā (–11,3 %) un datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošanā (–9,8 %). Savukārt labākie rādītāji bijuši būvmateriālu ražošanā (+19,1 %), iekārtu un ierīču remontā (+12,7 %) un gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošanā (+11,6 %).

Papildus tam, tādās lielākajās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs kā kokrūpniecība un pārtikas produktu ražošana pārlicinoši atgriezās izaugsme – kokrūpniecībā produkcijas apjoms pieaudzis par 5,9 %, bet pārtikas rūpniecībā pieaugums bijis 7,1 %.

Būvniecības produkcijas apjoms pirmajā ceturksnī pieauga par 9 %, pēc lejupslīdes un stagnācijas visa iepriekšējā gada garumā. Lai gan ēku būvniecībā joprojām bija samazinājums 3,8 % apmērā, nozares rādītājus pozitīvi ietekmēja straujš pieaugums inženierbūvniecībā (+40,7 %), kā arī neliels pieaugums specializētajos būvdarbos (+2,6 %).

Būvniecības izmaksas pirmajā ceturksnī pieauga minimāli (+1,9 %), salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu. Būvmateriālu cenas bija diezgan stabilas, pat ar nelielu samazinājumu (–0,8 %), savukārt strādnieku darba samaksa pieauga par 5,8 %, bet mehānismu un darba mašīnu nomas cenas – par 3,1 %.

Ostu kravu apgrozījums pirmajā ceturksnī samazinājās par 7,3 %. Vislielākais apgrozījuma kritums reģistrēts Liepājas ostā (–17,9 %) un Rīgas ostā (–7,6 %). Par 5,1 % saruka arī kravu apgrozījums mazajās ostās, bet Ventspils ostā bija neliels pieaugums 1,3 %.

Sauszemes kravu pārvadājumos pirmajā ceturksnī pārvadātais kravu apjoms pieauga vien par 1,5 %. Dzelzceļa kravu pārvadājumos turpinās apjomīga lejupslīde – arī pirmajā ceturksnī kravu apgrozījums samazinājās par 28,3 %. Savukārt pārvadājumos pa sauszemes ceļiem bija pieaugums par 7,6 %, salīdzinot ar iepriekšējā gada pirmo ceturksni.

Tūrisms. Viesnīcās un citās tūristu mītnēs apkalpoto personu skaits jau vairākus ceturkšņus pēc kārtas saglabājis pirmspandēmijas līmeni. 2025. gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn, apkalpoto tūristu skaits pieaudzis par 16,3 %. Arī tūristu pavadīto nakšu skaits palielinājies par 18,5 %.

Prognozes

Lai gan 2025. gada prognozes ir nedaudz samazinātas, lielākā daļa institūciju joprojām paredz IKP pieaugumu 1,1–1,3 % robežās, iezīmējot mērenu izaugsmi, ko balsta valdības patēriņš un eksports; tomēr perspektīvas aizēno ārējo risku pieaugums un neskaidrība par globālajiem procesiem.

Finanšu ministrija 2025. gada jūnijā atjaunoja prognozes šim gadam, tās nedaudz samazinot. Saskaņā ar jaunāko FM prognozi ekonomika šogad varētu pieaugt par 1,1 %, un galvenie virzītājspēki būs valdības patēriņš, investīcijas un eksports. Nākamajam gadam FM prognozē 2,1 % IKP pieaugumu. Padome apstiprināja FM izstrādāto galveno makroekonomisko rādītāju prognožu kopumu 9. jūnijā².

Reālā IKP pieauguma prognozes		
Prognozētājs	2025	2026
Finanšu ministrija	1,1%	2,1%
Eiropas Komisija	0,5%	2,0%
Latvijas Banka	1,2%	3,0%
ESAO	1,1%	2,1%
LV PEAK	1,3%	-

Latvijas Bankas prognozes³, kas izstrādātas 2025. gada jūnijā, paredz IKP pieaugumu 2025. gadā par 1,2 % un 2026. gadā – par 3 %. Galvenais uzsvars šī gada izaugsme tiek likts uz valdības patēriņu un eksportu, kas saskan ar FM viedokli, tomēr Latvijas Bankas eksperti norāda arī uz pakāpenisku mājāsaimniecību patēriņa atjaunošanos.

Eiropas Komisijas novērtējumi⁴, kas pieejami no šī gada maija, ir ļoti piesardzīgi – izaugsme šim gadam prognozēta vien 0,5 %, bet nākamajam gadam – 2 %.

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO) jūnija sākumā nāca klajā ar savām prognozēm⁵ Latvijas ekonomikai, kurās prognozētais IKP pieaugums saskan ar FM prognozi – attiecīgi 1,1 % un 2,1 % 2025. un 2026. gadam. Tomēr šī gada

prognozē ar lielu pārsvaru būtiskākā nozīme IKP pieaugumā tiek atvēlēta valdības patēriņam.

Latvijas Universitātes domnīca LV PEAK savā ekspertu konsensa prognozē šim gadam paredz 1,3 % IKP⁶ pieaugumu, tomēr uzsver, ka ekonomikas izaugsmi apdraud virkne risku, no kuriem galvenie saistīti ar ģeopolitisko spriedzi reģionā, ASV tarifu politiku, globālās ekonomikas izaugsmes bremzēšanos u.c.

² FDP viedoklis par FM makroekonomikas prognozēm [[download](#)]

³ Makroekonomiskās prognozes | 2025. gada jūnijs | Latvijas Banka

⁴ European Economic Forecast. Spring 2025

⁵ OECD Economic Outlook, Volume 2025 Issue 1: Latvia | OECD

⁶ LV PEAK BAROMETRS Nr. 7.pdf